

ΕΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΔΥΑΔΙΚΗΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ (του Γιάννη Ζήση)

✘ Στην πορεία της ζωής του ο άνθρωπος ανέκαθεν αντιμετώπιζε επιλογές, οι οποίες διαμόρφωναν τον χαρακτήρα αλλά συχνά και τις επόμενες επιλογές του ανάλογα με το ποια χαρακτηριστικά ενίσχυαν οι προηγούμενες από αυτές. Στον σύγχρονο κόσμο, λοιπόν, αναδεικνύεται (πολύ έντονα λόγω της οριακής του κρίσης συνθηκών και αξιών) ένα πρόβλημα δυαδικής επιβίωσης.

1.-**Η ηθική επιβίωση της ανθρώπινης και φυσικής ψυχής και υπόστασης** (δηλαδή της αντικειμενικότητας).

2.-**Η επιβίωση της αληθινής Ελευθερίας και της δημιουργικής εξελικτικής Ειρήνης** (δηλαδή της υποκειμενικότητας ως αφαιρετικότητας αλλά όχι ως υποκειμενισμού ο οποίος εμπίπτει στην αντικειμενικότητα).

Η διάκριση του τι επιβιώνει μέσα στη δεδομένη κατάσταση δεν είναι εύκολη. Η ανθρωπότητα ταυτίζεται όλο και πιο πολύ όχι μόνον με τη φυσική και εξωτερική ανάπτυξη αλλά και με την στρεβλωμένη μετεξέλιξή της **σε** μια μονοδιάστατη και αλλοτριωτική ανάπτυξη.

Το μονοδιάστατο καταδεικνύεται στην ταύτιση των ανθρώπων με την οικονομία και την προβολή μιας ισχυρής και κατεστημένης, ακόμη και νομιμοποιημένης, αδικίας παράλληλα με ένα συνειδησιακό υλισμό και μια εκτεταμένη υποκρισία οδηγώντας έτσι σε μια κρίση χωρίς προηγούμενο, όπου όλα ερμηνεύονται ως πεδίο δύναμης και ανταγωνισμού. Με τα δεδομένα αυτά, η προοπτική μιας δημοκρατικής διαχείρισης είναι ηθικά ανεπαρκής, επειδή η ανισότητα είναι πλέον κατοχυρωμένη, ενώ παράλληλα η τερατοποίηση τόσο η ψυχολογική όσο και η οικολογική είναι παραπάνω από βέβαιη.

Οι νησίδες πνευματικότητας εξελίσσονται σε διάκοσμο μιας θηριώδους πανδαισίας. Αντιμετωπίζονται, δηλαδή, ως αυτό που θα κάνει τον άνθρωπο να ξεχνάει το θεμελιώδες και τραγικό λάθος του, διατηρώντας μια αμυδρή αναμνησιακή και ολότελα επιφανειακή επαφή με το πνεύμα του ώστε να μπορεί να φαντασιώνεται ότι έκανε και την παραπάνω δεύτερη επιλογή (της Ελευθερίας και της εξελικτικής Ειρήνης) και με αυτόν τον τρόπο να αποενοχοποιείται. Η ίδια η ανθρώπινη φύση είναι αυτή που επιβάλλει να γίνουν αυτές οι επιλογές και όχι απλώς ένας επιβαλλόμενος πολιτισμός. Παράλληλα, το διαμορφωνόμενο ψυχολογικό περιβάλλον γίνεται θηριώδες εξαιτίας του ότι ο άνθρωπος επιτρέπει στην επιθυμία να γίνεται ακόρεστη και αχαλίνωτη και εξαιτίας της σύγκρουσης των διαφόρων τέτοιων επιθυμιών και των μέσων που μετέρχονται.

Σε αυτό το περιβάλλον η διατύπωση της πνευματικής θέλησης έχει καταστεί αναγκαία όσο ποτέ, η συνένωση των ανθρώπων που διαθέτουν αληθινά καλή θέληση (πέρα από τα αόριστα και κούφια λόγια) και δεν συμβιβάζονται ή φλερτάρουν με τις ενύπαρκτες καταστροφικές δυνάμεις του κόσμου, ούτε διασκορπίζουν άλλο τη δύναμη παρέμβασης και σκέψης τους προς διατήρηση του σύγχρονου εκφυλισμού και αυτής της θεμελιώδους παραχάραξης του κόσμου («γενετικής» θα λέγαμε, επειδή διεισδύει σε βάθος), είναι επιβεβλημένη, είτε ο κόσμος πρόκειται να επιβιώσει είτε πρόκειται να καταστραφεί.

Η θέληση είναι η μόνη πνευματική γλώσσα που καταλαβαίνουν οι ενελισσόμενες δυνάμεις, επειδή η θέληση αναπόφευκτα συνδέεται με τη Δύναμη, αν και δεν συμβαίνει και το αντίστροφο.

Η Ελευθερία απειλείται από την παραχάραξή της.

Η Ειρήνη απειλείται από την εσωτερική ανταγωνιστικότητα των πάντων.

Η Ηθική απειλείται από τη δύναμη και την υποκρισία.

Η Γνώση απειλείται από την ψυχολογική παραμόρφωση.

Η Ανθρωπότητα στρέφεται ενάντια σε ό,τι μπορούμε να χαρακτηρίσουμε σαν **πλανητική Ισοροπία και πλανητικό Λόγο.**

1.0 Λόγος αποτελεί το, με συνέπεια, σύστημα ζωής και εξέλιξης του κόσμου των εννοιών και της σχέσης τους με την πραγματικότητα και τα σκεπτόμενα υποκείμενα. Η γενική αξίωση του Λόγου είναι το Νόημα του Όντος, η Διάρκεια του Νοήματος και η αιτιώδης ανάδειξη του κόσμου.

2.0 Λόγος εισφέρει μερισμό, συνάφεια και αυτοδιαμόρφωση των συνειδήσεων αναδεικνύοντας την Ενότητα και τη Σύνθεση μέσα στις διαφορές καθώς και τους τρόπους και τις σχέσεις τους.

3.0 Λόγος πραγματώνει την Ενότητα και την αρμονική ζωτικότητα της αυτοδιάθεσης των δρώντων, αποκαλύπτοντας την ενότητα της ζωής και την αναγνώριση της ανοικτής πληρότητας και παρουσίας εκάστου όντος πέρα από την τμηματική φαντασίωση της χωριστικότητας.

Η δε δημοκρατία είναι συναφής με τον Λόγο, γιατί ο Λόγος και όχι η πεποίθηση είναι η βάση συνεννόησης με τρόπο ανεξάρτητο από τα άτομα. Λόγος και Ελευθερία σκέψης-έκφρασης συνθέτουν τη δημοκρατία και όχι πλειοψηφικές και μειοψηφικές γνώμες.

Η απειλή κατά του πλανητικού Λόγου, αυτή η τεχνολογική και θεσμική θρασύτητα της ανθρώπινης αλαζονείας, πρέπει να συντριβεί με ανθρώπινη βούληση, σκέψη και πράξη. **Ο Λόγος εκ των πραγμάτων απαιτεί αυτός που δημιούργησε το πρόβλημα να είναι και εκείνος που θα το λύσει, ώστε να υπάρξει αληθινή Ειρήνη και συμβιωτική εξέλιξη.** Η απαίτηση των ανθρώπων να εναποτίθενται οι λύσεις πάντοτε στην ευθύνη άλλων καταλήγει σε τερατογονίες σαν την σημερινή, επειδή με τέτοιο τρόπο καλλιεργείται η ανευθυνότητα και η θέληση καταντά μια καρικατούρα ανόητης και ασύδοτης επιθυμίας και η ειρήνη ένας αήθης εφησυχασμός.

Επειδή, όμως, το όλο της ανθρώπινης ζωής έχει συνυφανθεί με στρεβλώσεις, είναι πιθανόν οι δημοκρατικές διαδικασίες όπως τις γνωρίζουμε να μην επαρκέσουν για την αντιμετώπιση αυτής

της απειλής, γιατί οι ίδιες οι στρεβλώσεις διαθέτουν τη δική τους ισχυρή δυναμική αντίστασης. Ο χρόνος θα δείξει. Όμως δεν είναι ηθικό να δεχτούμε ότι η τεχνολογία μας γέννησε νεμρώδια δικαιώματα σε βάρος τόσο της ψυχικής μας Ενδοχώρας όσο και του Πλανητικού Επέκεινα.

Ας γίνουμε σαφέστεροι: τα δικαιώματα της φύσης, είτε με θεοκρατικές είτε με αστικές και σοσιαλιστικές βούλες, έχουν εξουθενωθεί, τα δικαιώματα της ψυχολογικής γνησιότητας έχουν καταπατηθεί. Η Ηθική σήμαινε είτε μια γκαντική ανόητη παθητικότητα είτε μια περιφρονημένη θεοκρατική και αστική λέξη που υπέστη επίθεση από διανοούμενους μιας κριτικής αλαζονείας και μιας ουσιαστικά ανίκανης δημιουργικότητας.

Η Ηθική, όμως, δεν σημαίνει μη αναγνώριση της ψυχανάλυσης, δεν σημαίνει ούτε θρησκευτικό φανατισμό, ούτε πνευματιστικό φιλελευθερισμό, ούτε οικονομικό φιλελευθερισμό, ούτε οικονομικό κομμουνισμό, ούτε εκδικητικό ισοπεδωτισμό, ούτε αφελή ειρηνισμό ή βερμπαλιστικό ρομαντισμό, ούτε βέβαια αποποίηση της αυθεντικής ευτυχίας.

Αυτοί που βάλλουν κατά του Αγαθού βάλλουν από την προφανή άγνοιά τους και την ανικανότητά τους για αληθινό στοχασμό και γίνονται τιμωροί του εαυτού τους, όπως ο Νίτσε. Το Καλό (το κατά Πλάτωνα Αγαθό) δεν αποποιείται τη Δύναμη, αλλά εμβάλλει την εσωτερική αλήθεια και εξέλιξη.

Το ζήτημά μας δεν είναι μόνον ο ορισμός της Ηθικής και του Καλού αλλά και ο Δυναμισμός τους. Κάποια στιγμή, στη βάση της φιλοσοφικής συνείδησης, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι π.χ. οι πράξεις του Σέρμαν κατά τον Αμερικάνικο εμφύλιο στην ιστορική προοπτική τους (και άσχετα από τα προσωπικά χαρακτηριστικά και τις μεμονωμένες αστοχίες του) είναι πιο καλοκάγαθες επί της ουσίας από αυτές των “ειρηνιστών” ή μιας ατονικής και κατ’ ευφημισμόν «καλής θέλησης». Η Ηθική χωρίς τη Δύναμη είναι καταδικασμένη όχι μόνον σε αποτυχία αλλά και σε οντολογική ανυπαρξία, όπως ακριβώς η Δύναμη χωρίς την εξυψωμένη Ηθική δεν αποτελεί παρά έναν ζωικό καννιβαλισμό κι αν φαντασιώνεται μια

πνευματική ανωτερότητα που δεν της αναλογεί.

✘ Σήμερα το πρόβλημα είναι ακόμη μεγαλύτερο: Τι γίνεται με την κιβδηλοποίηση του πλανήτη; Είναι το ίδιο ερώτημα που περιγράφει γλαφυρά η Μαχαμπαράτα, το μεγάλο ινδικό έπος, στη διασκευή της από τον Καρριέρ με την ερώτηση του Κρίσνα προς τον ισχυρό Μπίσμα για το αν ο δεύτερος θα δεχόταν τον αφανισμό της φυλής του (των ξατρίγια) για χάρη της επιβίωσης της ηθικής.

Παράλληλα, η δημιουργική και ειρηνική ετοιμότητα της θέλησης και του Πνεύματος με μια αφομοίωση των σύγχρονων δυνατοτήτων του Καλού είναι και αυτή επιτακτική.

Τα ιδανικά είναι σαφή:

1. Οικολογικοποίηση της ζωής και της συνείδησης.
2. Ψυχολογική ειλικρίνεια και φιλία.
3. Αφοβία απέναντι στον θάνατο και περιορισμός του γενετικού Μεφιστοφελισμού.
4. Ευτυχία και Νόημα στην καθημερινή ζωή και τον πολιτισμό.
5. Απελευθέρωση από αυταπάτες.
6. Τερματισμός των εσωτερικών και εξωτερικών ανταγωνισμών.
7. Ηθική και συνεργατική ανάπτυξη της Ελευθερίας στο νέο δημοκρατικό, θεσμικό, τεχνολογικό αλλά και πνευματικό γίγνεσθαι.
8. Απελευθέρωση από ψευδείς αυθεντίες και προσωποπαγείς γοητείες.

Η επιδίωξη αυτών των στόχων, μέσα από γεφύρωση των παραδόσεων μεταξύ τους και με τον σύγχρονο κόσμο, απειλείται σήμερα από πέντε κατευθύνσεις:

α) Από πλήρη οικονομικοποίηση της ζωής.

β) Από αυταρχικούς φονταμενταλισμούς.

γ) Από μια αλαζονική παραοικονομική πραγματικότητα.

δ) Από τη μεφιστοφελική επιστημονική τεχνολογία και

ε) Από την θεσμική υστέρηση σε όλα τα παραπάνω.

Κανένας άνθρωπος δεν είναι πνευματικός, αν δεν κατανοεί τη μοναδικότητα αυτής της κρίσης, αν φοβάται κάθε ενδεχόμενο καταστροφής του σύγχρονου κόσμου, ενώ βλέπει τη διαφθορά του και την αναντιστοιχία της πορείας του προς την εσωτερική αξία του και την εξελικτική του ανάγκη για Ηθική, και αν αρνείται να αναγνωρίσει το θεμελιώδες αίτιο της καταστροφής, που είναι η συνειδησιακή και ηθική αδράνεια των ανθρώπων, η οποία είναι αυτή που οδηγεί αναπόφευκτα σε καταστροφικά – αν και δίκαια – αποτελέσματα. Η τυχόν απαίτηση για αποσύνδεση των αιτίων από τα λογικά αποτελέσματά τους είναι άρνηση του ίδιου του Λόγου.

Το αν η ανθρωπότητα είναι, τελικά, ανώριμη για οικολογική εναρμόνιση και πνευματικό αυτοπεριορισμό, για εσωτερική και οικολογική ειρήνη, θα φανεί με τον χρόνο. Σίγουρα όμως το Καλό, παρά την αποφασιστικότητά του, καλείται για μια Ηθική Αφοβία και ένα Δυναμισμό προς κάθε ροπή της μοίρας. Αυτό πρέπει να συμβαίνει, γιατί κάθε αίτιο επιφέρει αναπόφευκτα ένα αποτέλεσμα, το οποίο δεν πρέπει να απορρίπτεται, αλλιώς το λεγόμενο Καλό καταντάει μια απλή ετικέτα χωρίς κανένα περιεχόμενο ή δύναμη επιρροής στα πράγματα, καταλήγει να είναι απλώς μια φρούδα ελπίδα και ένας υποκριτικός καθησυχασμός και σε κάθε περίπτωση υπόθαλψη της καταστροφής του ανθρώπινου πνεύματος.

Ο ρόλος του Καλού δεν είναι τοξινωμένος ούτε από μια ενσωμάτωση σε μια γραφειοκρατική ένταξη στην κρίση ούτε πάλι σε μια τοξική εξωτερική σύγκρουση.

Το Κλειδί είναι η Εσωτερική Ανάπτυξη και αυτό είναι μια από τις επιτυχείς εφαρμογές της Θέλησης, όπου συνυπάρχει η ένταση ως Δύναμη με την νηφαλιότητα ως Συνείδηση. Σίγουρα είναι

Παράδοξη και Ασύμβατη τόσο αυτή η Ένταση όσο και η Συνείδηση.

Η θέση αυτή απαντάει στο πρόβλημα της ανόητης απορρόφησης των ανθρώπων μέσα στην αδιαφάνεια της αβυσσαλέας κρίσης.

Αντιθέτως, η ενσωμάτωση στην κρίση σκοτώνει το πνεύμα και την ενότητα των καλών ανθρώπων, που πρέπει να αναδείξουν Οικειότητα, Φιλία, Κοινή Προσπάθεια και Δύναμη. Αυτό δεν σημαίνει ότι ένας πολιτικός πρέπει, για παράδειγμα, να αποχωρήσει από τη θέση του αλλά ότι πρέπει να αναβαθμίσει, μέσα από Ομαδικότητα, Εσωτερική Ανάπτυξη και Καθαρότητα θέλησης, τόσο τον δικό του ρόλο στην ιστορία όσο και των συνεργατών του, εσωτερικά και εξωτερικά, λαμβανομένου υπόψη ότι η συνεργασία δεν αφορά μόνον ανθρώπους, αλλά και τη σχέση των ανθρώπων με εγχειρήματα του παρελθόντος που δίνουν τις βάσεις για το παρόν, με όψεις της αλήθειας που πρέπει να συνδεθούν, αντί να συγκρούονται μεταξύ τους λόγω της φιλοδοξίας ή άγνοιας των φορέων τους, καθώς και πρωτίστως με τις Ιδέες που πρέπει να χαρακτηρίσουν απελευθερωτικά το μέλλον. Αυτό απαιτεί συνεργασία και όχι εργαλειακή χρήση αυτών των δεδομένων. Απαιτεί, επομένως, κατανόηση και όχι καιροσκοπισμό και αλαζονεία.

Σε όλο αυτό έχουμε μια ιδιότυπη έκφραση μιας συνεκτικής παραδοξότητας, μιας εσωτερικότητας φαινομενικά ασύμβατης αλλά ανανεωτικής στην αίσθηση της συνείδησης και της έντασης. Βέβαια, η υποκειμενικότητα ως αντίθετο της αντικειμενικότητας ή της απτότητας συνδέεται με την ύπαρξη Θεού ή Όντος, όπου πρέπει να γίνει κατανοητό ότι:

- Ο Θεός είναι Θέληση.
- Ο Θεός είναι Κίνητρο.

Οπότε και η Αγάπη ως φύση του Θεού αποκτάει στην ανθρώπινη αντίληψη ευρύτερο νόημα, πέραν του ατομιστικού συναισθηματικού που περιόρισε, λόγω των ανθρώπινων ερμηνειών, τη λειτουργία της στον ιδιωτικό χώρο του ανθρώπου και τον παθητικοποίησε απέναντι στο παγκόσμιο.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι, τελικά, ο θεός θα ήταν «Η Ενθαλπία του Παραδόξου» ή «Μια Κοσμοσοφία». Όμως καιρός είναι να έλθουμε στην ουσιώδη αποδοχή του θεού ως κινήτρου, σε μια Εφαρμοσμένη θεολογία χωρίς νηπιακά δόγματα.

Ο τύπος της έκφρασης και της σκέψης απηχεί σε μια ανάγκη σύνθεσης ενόρμησης, διαίσθησης, σκέψης και αισθαντικότητας, σε μια αναγεννώμενη, πάνω σε ηθική βάση, ζωτικότητα και ευεξία της συνείδησης.

Η ορολογία είναι ποιητική αλλά και ευθέως σημαντική χωρίς προκαταλήψεις όρων ανατολικής και δυτικής Κουλτούρας. **Είναι καιρός η συνείδηση να πλεονάσει έναντι της εξωτερικότητας.**

Γιάννης Ζήσης, Συγγραφέας

(solon.org.gr)

Ημερομηνία δημοσίευσης κειμένου: 9 Οκτωβρίου 2014